

ORLICKÉ VRAŽDY

„To nebyla žádná organizovaná skupina. To byla taková náhodná setkání a oni se znali zejména z posilovny u plaveckého stadionu v Podolí.“

JUDr. Pavel Kučina, bývalý vyšetřovatel

Organizovaný zločin, vraždy, krádeže, drogy a masivní podvody – Československo po sametové revoluci zachvátila vlna svobody, která s sebou přinesla podsvětí bez zábran a bez morálních hranic. Kriminalita čtyřikrát narostla a lumpové a zbohatlíci utráceli desetitisíce v luxusních klubech, kterým vládlo podsvětí. Patřil k nim i proslulý Discoland Sylvie Ivana Jonáka, ale zdaleka to nebylo jediné místo, kde se v Praze scházeli slavní a mocní s těmi všehoschopnými. Při nekonečných oslavách se tahalo za politické nitky, ale spřádaly se tu i plány na likvidaci nepohodlných lidí a movitých podnikatelů. Kluby milovala i parta kšeftmanů a kamarádů z posilovny v pražském Podolí. Nenápadnému seskupení kolem Karla Kopáče se později neřeklo jinak než „orličtí vrazi“.

Kriminalista Jan Štoček, se kterým jsme na Orlické přehradě natáčeli, byl takovým hlavním „dělníkem“ případu. Doslova totiž s kolegy oběhal podstatnou část vyšetřování a i díky jeho urputnosti vše dospělo k finálnímu rozkrytí případu, kterému věnoval několik let své profesní kariéry. Když jsme s ním natáčeli, dokonce mi ukázal lano, kterým sudy tahali z vody a které si nechal jako artefakt

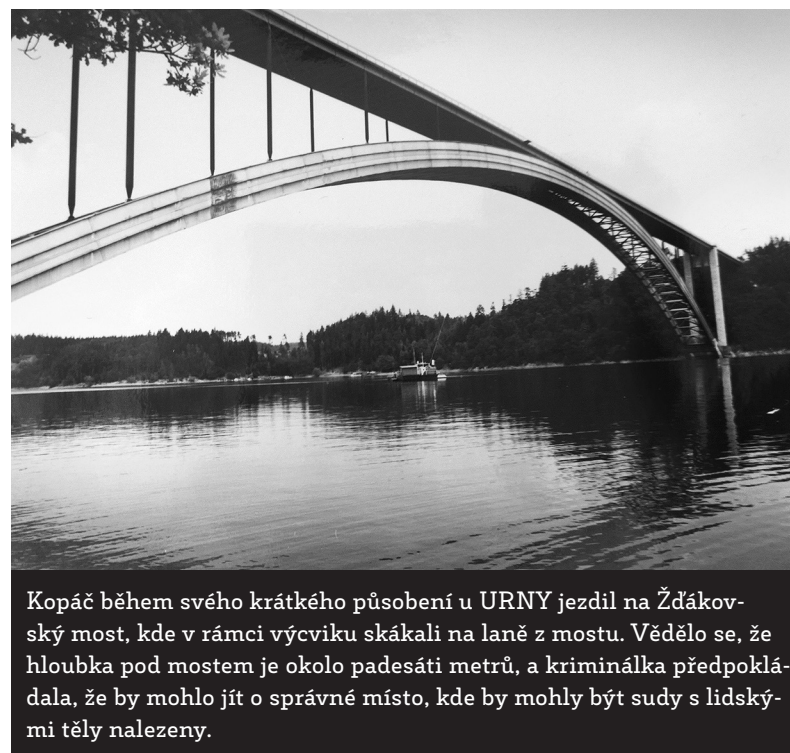
ORLICKÉ VRAŽDY

na památku. K Orlické přehradě má zvláštní vztah dodnes a vrací se tam pravidelně. Při natáčení nám dělal dokonalého průvodce a jízdu člunem po hladině přehrady doprovázel řadou zajímavostí, které se do televizního sestřihu nevešly. Vzpomínal také na hlavní osobnost skupiny, Kopáče a následující slova Honzy Štočka asi nejlépe dokládají, o jakého hochštaplera ve skutečnosti šlo: „*Nástup demokracie si každé vysvětloval jinak. Někdo to uvítal s tím, že bude moct cestovat, bude si shánět literaturu, kterou chtěl, někdo na druhou stranu zase to chápal tak, že si může dělat, co chce. Byl zrušenej trest smrti, takže Kopáč říkal: Trest smrti byl zrušenej, tak jsme si říkali, že když nás chytí, oni nás stejně pustí.*“

Josef Mareš na dobu svých začátků na kriminálce také vzpomíná jako na období, které „orlické vraždy“ typicky vystihovaly: „*Byli lidi, který se vrhli na podnikání legálně, ale jejich podnikání spočívalo v tom, že si někoho chtěli vytipovat, normálně ho zabít, zasudovat, jak říkal Kuna, dát ho dolů a mít z toho peníze. Oni to měli jako formu byznysu.*“

...

Orlické vraždy se zkrátka staly symbolem kriminality devadesátých let. Pro média a veřejnost začal případ nálezem mrtvého těla v sudu na dně přehrady pod Žďákovským mostem v létě roku 1995. Pro kriminalisty samotné ale tenhle případ začal o mnoho let dříve a v rámci vyšetřování to pro ně znamenalo vyřešit mnoho neznámých – poprvé řešili složité technické problémy při lovení těl z padesátimetrové hloubky pod vodou, odráželi zájem médií, která málem zhatila pozatýkání podezřelých, potýkali se s prorůstáním podsvětí do vlastních řad a poprvé v historii kriminalistiky zjišťovali, co s lidským tělem udělá louh. My jsme se při jeho převyprávění v *Legendách kriminalistiky* chtěli na legendární případ podívat o trochu víc očima kriminalistického týmu. Protože na vyšetřování případu se podílela celá řada kriminalistů, techniků a dalších pro-

Kopáč během svého krátkého působení u URNY jezdil na Žďákovský most, kde v rámci výcviku skákali na laně z mostu. Vědělo se, že hloubka pod mostem je okolo padesáti metrů, a kriminálka předpokládala, že by mohlo jít o správné místo, kde by mohly být sudy s lidskými těly nalezeny.

fesních odborníků a zároveň činnost skupiny kolem Kopáče měla mnoho dějových odboček a souvislostí s jinými případy, bylo od počátku jasné, že všechno se do půlhodinové epizody nevejde. Snad se nám ale podařilo trochu širší pohled z hlediska policejní práce. Jednu zajímavost ústy Josefa Mareše si ale neodpustím – při vyšetřování „orlických vražd“ se potvrdilo, že české zločinecké podsvětí je vlastně „malý rybník“. „*Někdo tů partě měl poradit, že když se dá tělo do louhu, tak se úplně rozpustí, a dokonce měl připravit i první pytel velké, protože ten louh se špatně sháněl, jenom v malejch množstvích, a oni potřebovali velké pytel. Naším šetřením se ukázalo, že právě tenhle dotyčný byl pan Roubal. Takže ony ty osobnosti se nějakým způsobem přitahují.*“

ZAČÁTEK - INFORMACE Z PODSVĚTÍ

Pro operativce z pražské kriminálky případ „orlických vrahů“ začal v listopadu roku 1993, kdy se na poradě na policejním prezídiu probírala informace ze severočeského podsvětí – že jakýsi Černý má provádět vraždy podnikatelů na objednávku. A protože pražská kriminálka právě jednu takovou vraždu řešila, začala se o Černého zajímat. Vyšetřovatelem byl tehdy Josef Mareš a vzpomíná si, že informace ho zaujala nejen kvůli vraždě, kterou právě šetřil: „Tam padla zmínka, že takovej člověk existuje, kterej se prostě nebojí ničeho. A když se pan Černý začal rozpracovávat na tu naši vraždu, tak se zjistilo, že teoreticky funguje v nějakých dalších zmizeních a v nějakých dalších věcech.“

Jan Štoček coby operativce v terénu si Černého v Praze našel a šel si ho prohlédnout, když jel ráno do práce: „Postavil jsem se v autobusu vedle něj a tak jsem si ho prohlížel. V žádném případě jako pachatel vražd mi nepřipadal. Člověk si představuje vraha jako 190 centimetrů vysokýho, vyholená hlava, už s tím výrazem zabijáka, kdežto tento člověk byl jinej. On měl dokonce několik přezdívek a jedna z těch přezdívek byla Milísek. Taky byla ale přezdívka Patient.“ Operativci Štoček a Havlovič se nespokojili s informacemi severočeského podsvětí a své síť rozhodli i v Praze. To co se jim doneslo vzápětí, je rozhodně neuklidnilo a jen se ujistili o tom, že jdou po žhavé stopě. Dozvěděli se, že několik lidí, které by měl mít Černý na svědomí, skončilo na dně Orlické přehrady, a že Černý je členem organizované skupiny.

Při dalším prověřování se ukázalo, že Ludvík Černý se pohybuje ve společnosti dalších lidí známých z pražského podsvětí. Jedním z nich byl Karel Kopáč – bývalý člen zásahové jednotky, fanoušek bojových umění, milovník zbraní a kultu vypěstovaného těla se dlouho živil jako vyhazovač a osobní strážce podnikatelů. Opera-

tiva pokračovala v monitorování jejich činnosti s nadějí, že získají usvědčující důkazy a v lednu 1994 došlo ke zlomu. „Najednou se k nám dostalo, že Kopáč měl autonehodu a že bude ochrnutej. Já mu to nepřeju, ani dneska, ale nabízí se vám situace, jestli toho nepůjde využít, protože co vás může napadnout? Teď mě budete platit, protože jsem se kvůli vám naboural, a že by mohlo dojít ke sporu tady v tom seskupení,“ vysvětluje Jan Štoček. Kriminalisté spoléhali na to, že v partě známých z posilovny jsou nejrůznější individua a jejich komplikované povahy povedou nakonec ke střetu mezi nimi. Pozdější vyšetřovatel Pavel Kučina měl možnost poznat je blíže: „To nebyla žádná organizovaná skupina. To byla taková náhodná setkání a oni se znali zejména z posilovny u plaveckého stadionu v Podolí. Do posilovny chodil i Ludvík Černý, ale sám Kopáč o něm říkal: On neposiloval, on byl takovej sušinka, on spíš chodil na solárko.“ K partě patřil i Vladimír Kuna a Petr Choudounský.

ORLICKÉ VRAŽDY

Kád se sudem

V té době se prověřovala podezřelá úmrtí a mizení lidí z jejich okolí. Karel Kopáč byl například bodyguardem pohřešovaného podnikatele Aleše K., ale neexistovaly důkazy o jeho účasti na podnikatelově zmizení a nikdo z galérky neměl odvahu říct něco víc. Mezitím operativci zachytili další informace z podsvětí.

„Ta činnost toho Černýho gradovala a on tam potom veřejně chodil a nabízel: ‚Potřebuju prachy, udělám kohokoliv, dejte mi zakázku, dejte mi třeba i rodinu s dětma,‘“ vzpomíná Jan Štoček na období, kdy začalo jít do tuhého. Obavy z reálnosti těchto zpráv, potvrdil i Josef Mareš, když vzpomínal na rozhovor s rozhořčeným Honzou Štočkem: „Že tohle všechno prostě vypovídá svědek a co s tím já, vyšetřovatel, budu dělat. Tak jsem jim vysvětlil, že těch důkazů je málo, a Honza Štoček byl tenkrát trochu roztrpčenější z mého přístupu. A říká: Co jako máme dělat? Říkám: Kdyby se tam našly ty sudy, tak by to možná pomohlo – potvrdila by se výpověď svědka. Honza Štoček nelenil, obcházel potápěče, policejní potápěči neměli přístroje ani možnosti se

Analýza sudu

do té hloubky potopit, no a on pak přišel s tím, že má potápěče z banské záchranné služby, kteří se tam potopí.“

Určitá naděje, že Orlická přehrada je opravdu místem, kde se skupina zbavuje těl, tu byla. Kopáč během svého krátkého působení u URNY jezdil na Žďákovský most, kde v rámci výcviku skákali na laně z mostu. Vědělo se, že hloubka pod mostem je okolo padesáti metrů, a kriminálka předpokládala, že by mohlo jít o správné místo.

AKCE BIFENYL

Protože ani měsíce usilovného pátrání nepřinesly nové důkazy, bylo brzy jasné, že bez těl v sudech případ pokročí. V červenci roku 1995 se kriminálka rozhodla pro tajnou akci s krycím názvem BIFENYL. Všichni doufali, že budou mít štěstí a na rozlehlém dně Orlické

ORLICKÉ VRAŽDY

přehrady najdou stěžejní důkaz. Aby nevyplašili podezřelé, hledání sudů maskovali rouškou ekologického průzkumu. Akce měla trvat týden a 11. července začala prohledáváním paty přehrady. Pomocí echolokátoru a dalšího vybavení tým kriminálky s dalšími odborníky a potápěči prověřovali každý podezřelý předmět, všímali si poničených betonových hran nad hladinou a snažili se odlišit terénní nerovnosti. U paty přehrady se ale nic nenašlo, a tak se pátrání hned druhý den přemístilo pod Žďákovský most a 12. července se začalo pracovat na nejpravděpodobnějším místě, kde se Karel Kopáč se svou skupinou mohl zbavovat těl. „Když se podíváte ze Žďákovského mostu, to je obrovská plocha veliký hloubky. Tomu skoro nikdo nevěřil, že se nám to podaří. My jsme si dole na pramici přivázali lanko, to lanko se uvázalo na mostě na zábradlí na sud s vodou, naplnili jsme dvěštlitrový sud a ten jsme hodili,“ popisuje pátrání Jan Štoček.

„Ta činnost toho Černýho gradovala a on tam potom veřejně chodil a nabízel: ‚Potřebuju prachy, udělám kohokoliv, dejte mi zakázku, dejte mi třeba i rodinu s dětma.‘“

kpt. Bc. Jan Štoček, kriminalista

S hledáním začínali kriminalisté zhruba v polovině mostu – od místa, kde zatím jen odhadovali, že uprostřed noci mohli Černý s Kopáčem zastavit a sudy vyhodit. Nebylo ale v silách týmu s tehdejšími vybavením a technickými možnostmi prohledat celé dno, takže všechno muselo šlapat jako hodinky, aby se nepromarnil čas. Pod Žďákovským mostem byli vyvázaní nepřetržitě, aby nemuseli každý večer balit miniponorky, skafandry a ostatní vybavení.

Báňská záchranná služba odváděla profesionální práci, i když tým pracoval pod nesmírným tlakem. Stále hrozilo prozrazení a práci s echolotem, který propátrával dno, pátrání komplikovaly pod

Kriminalista Jan Štoček během natáčení na Orlické přehradě

mostem zatopené stavby a železné konstrukce. Po třech dnech už většině lidí začalo docházet, že akce Bifenyl může skončit bezúspěšně. „Bez toho sudu, bez těla oběti bysme těžko dělali vraždu. Možná nějaké trestnej čin zbavení osobní svobody. To byla alfa a omega najít ty sudy,“ říká Jan Štoček a dodává: „Už byl čtvrtek, blížil se pátek, konec lovení a já už byl takovej – ne zoufalej, ale už jsem pomalu rezignoval. Přesně pamatuju na ten detail hlášení --protože bylo rádiový spojení ze dna na ponton --kdy ten jeden kluk hlásil: ‚Mám sud a je na něm svár.‘ Tak to jsem ožil.“

...

Ještě týž den pražská a středočeská kriminálka se soudním lékařem, sud v náročných podmínkách převezla a otevřela. Uvnitř skutečně našli torzo lidského těla. Všechny spekulace o mrtvolách v sudech

ORLICKÉ VRAŽDY

Miroslav Vaňura a bývalý vyšetřovatel orlických vražd Pavel Kučina

s louhem se staly drsnou realitou. Soudní lékař Jiří Hladík vzpomíná na okamžiky, kdy se na dvoře pitevny maximálně opatrně uřízl vršek sudu a uvnitř vzápětí skutečně spatřili lidské tělo: „*To tělo bylo bez přístupu vzduchu uložený v louhu, takže ten louh působil, ale ty struktury tělní byly velmi dobře zachovány. Takže to tělo bylo, i kosti a zuby. Když jsme vypouštěli tekutinu, tak jsme to dělali přes sítko a tam se našly dvě celoplášťové střely.*“

ZADRŽENÍ SKUPINY

Na radost z nálezů a zajišťování dalších důkazů, ale kriminalistický tým bohužel už neměl čas. Nález na Žďákovském mostě totiž unikl do médií a tak plán kriminálky s taktickým postupem vzal za své. „*Ta vize byla taková, že si nejdřív vytáhneme všechny tři sudy,*

všechno si připravíme a potom budeme pokračovat. Tady se to strašně urychlilo, takže od té soboty, co nás objevili, tak jsme nikdo asi dva nebo tři dny nespali. Připravovali jsme návrhy na zadržení, návrhy na domovní prohlídky, v té době se zadrželo 12 nebo 13 lidí,“ odhaduje vyšetřovatel Josef Mareš.

Po víkendu se rozběhl bleskový zátah na členy gangu – ve vazbě skončili Ludvík Černý, Vladimír Kuna, Petr Chodounský i Kopáčova sestra Meierová. U Karla Kopáče zasahoval útvar rychlého nasazení – zabarikádoval se totiž ve svém domě a vyhrožoval sebevraždou. Kdyby své výhrůžky naplnil a zastřelil se, jeho komplicové by vinu svalili na něj a vyvázli by nejspíš s minimálními tresty. „*S ním pak probíhalo složité vyjednávání, nakonec se to povedlo a díky tomu se po 14 dnech od zadržení rozhodl mluvit. A i díky němu se to rozkrylo úplně celé,*“ připomíná Josef Mareš dramatické momenty okolo dopadení skupiny, kdy se Kopáč při zatýkání postřelil do rozkroku. Protože tělo bylo nalezeno v sudu ve středních Čechách, rozhodlo se tehdy, že celý případ bude dále řešit středočeská kriminálka, případu se ujal plukovník Josef Doucha (později od policie odešel kvůli údajným kontaktům s podsvětím) a hlavním vyšetřovatelem, který měl na starost veškerou agendu a přípravu spisu, se stal Pavel Kučina.

...

Výsledky probíhaly souběžně, ale kromě Kopáče, který vypovídal víceméně věrohodně, všichni svalovali vinu jeden na druhého. Záleželo tedy i na svědectví dalších lidí a vyšetřovací tým měl před sebou další hodiny práce. Právě na Kopáče vzpomíná jeden z vyšetřovatelů František Jonáš: „*Já jsem k tomu Kopáčovi časem našel cestu, myslím si, že mu na tom životě už moc nezáleželo. Navíc ten vztah, jak já jsem s ním hovořil, tak jsem ho dostal i do citovějších situací, kdy von si myslel, že by bylo vhodné, aby k tomu pohovořil. A to taky nakonec i udělal.*“